

Crna Gora
Ministarstvo finansija

Br: 02-03-8249/

Adresa: ul. Stanka Dragojevića 2,

81000 Podgorica, Crna Gora

tel: +382 20 242 835

Podgorica, 07.05.2020. godine

MINISTARSTVO ZDRAVLJA
- n/r ministra, g-dina Kenana Hrapovića-

Poštovani gospodine Hrapoviću,

Na osnovu Vašeg akta, broj: 8-500/20-1074/6 od 30.04.2020, a kojim se traži mišljenje na Predlog programa adaptiranja zdravstvenog sistema na klimatske promjene u Crnoj Gori za period 2020-2022. godine sa Akcionim planom za period 2020-2021. godine, Ministarstvo finansija daje sljedeće:

MIŠLJENJE

Dostavljeni Predlog Programa adaptiranja zdravstvenog sistema na klimatske promjene u Crnoj Gori treba da omogući kvalitetan osnov da se zdravstveni sistemi pripreme i prilagode postepenim promjenama zdravstvenog ishoda koji će prouzrokovati ekstremne vremenske prilike.

Na Predlog programa i pripremljeni Izvještaj o analizi uticaja propisa sa aspekta uticaja na poslovni ambijent, nemamo primjedbi.

Uvidom u dostavljeni tekst Programa i Izvještaja o analizi uticaja propisa, u dijelu procjene fiskalnog uticaja, utvrđeno je da za realizaciju mjera i aktivnosti definisanih Akcionim planom neophodno izdvajanje finansijskih sredstava u iznosu od 300.000,00 €. Izdvajanje sredstava nije jednokratno, već je planirano u toku trajanja Akcionog plana (2020-2021). U 2020. godini ukupna izvajanja su 20.100,00€, dok se za 2021. godinu planira izdvajanje u iznosu od 279.900,00 €.

Dostavljenim Akcionim planom predviđeno da se brojne aktivnosti, u skladu sa ograničenim finansijskim sredstvima kao i očekivanim budžetom nosilaca aktivnosti, realizuju kao redovne aktivnosti njihovih nosilaca, a u skladu sa redovnim budžetom zdravstvenog sistema Crne Gore, finansijskom učešću SZO i donacijama.

Shodno navedenom, Ministarstvo finansija je saglasno sa Programom adaptiranja zdravstvenog sistema na klimatske promjene u Crnoj Gori za period 2020-2022. godine sa Akcionim planom za period 2020-2021. godine, s tim da se sredstva potrebna za finansiranje istog, usklade sa sredstvima opredijeljenim nosiocima aktivnosti, godišnjim zakonom o budžetu.

S poštovanjem,

MINISTAR
Darko Radunović

Darko Radunović

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA

PREDLAGAČ

Ministarstvo zdravlja

NAZIV PROPISA

Program adaptiranja zdravstvenog sistema na klimatske promjene u Crnoj Gori za period 2020-2022. godine sa Akcionim planom za period 2020-2021. godine

1. Definisane probleme

- Koje probleme treba da riješi predloženi akt?
- Koji su uzroci problema?
- Koje su posljedice problema?
- Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri?
- Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)?

Program adaptiranja zdravstvenog sistema na klimatske promjene u Crnoj Gori za period 2020-2022. godine sa Akcionim planom za period 2020-2021. godine treba da omogući kvalitetan osnov da se zdravstveni sistemi pripreme i prilagode postepenim promjenama zdravstvenih ishoda koje će prouzrokovati ekstremne vremenske prilike.

Akcioni plan u okviru Programa je izrađen sa ciljem da se na najbolji ali ujedno i realan i ostvariv način, definiše pravac daljeg strateškog djelovanja za sprovođenje djelotvornih i integrisanih akcija svih subjekata uključenih u realizaciju predviđenih mjera za unapređenje zdravlja.

Prepoznata je potreba za fokusiranjem na prioritetne ciljeve, koji bi bili finansijski održivi, a koji bi omogućili ravnomjerniju razvijenost postojećih službi i servisa u državi. Ove potrebe su jasno definisane kroz prioritetne ciljeve, izvore finansiranja, subjekte odgovorne za realizaciju, monitoring i evaluaciju, kao i vremenske rokove za realizaciju definisanih ciljeva.

2. Ciljevi

- Koji ciljevi se postižu predloženim propisom?
- Navesti usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo.

Program adaptiranja zdravstvenog sistema na klimatske promjene u Crnoj Gori predviđa specifične ciljeve i aktivnosti koje će sprovesti sektor zdravstva u saradnji sa ostalim relevantnim sektorima u državi. Njen krajnji cilj je integrisanje adaptiranja zdravstvenog sistema na ukupni nacionalni strateski okvir i kreiranje dijela lanca aktivnosti koje će imati

za cilj da umanje uticaj klimatskih promjena na zdravlje ljudi u zemlji. Što se tiče nacionalnog političkog okvira koji je relevantan za klimatsko djelovanje, treba ukazati na sledeće:

1. Crna Gora je postala potpisnica UNFCCC-a po principu sukcesije, nakon sticanja nezavisnosti 2006. godine, i to potpisnica koja je van Aneksa I UNFCCC-a.
2. Doprinos Crne Gore međunarodnim naporima za sprečavanje opasnih klimatskih promjena je određen na smanjenje emisija za 30% do 2030. godine u odnosu na 1990. godinu, koja je određena kao bazna godina.
3. Predsjednik Crne Gore je potpisao Pariški sporazum (prvi univerzalni, pravno obavezujući globalni dogovor za borbu protiv klimatskih promjena i adaptiranje na njihove posljedice) 22. aprila 2016. godine u Njujorku.
4. U skladu sa tim što je potpisnica UNFCCC-a, Crna Gora je pripremila dva Nacionalna izvještaja, i to Inicijalni nacionalni izvještaj 2011. godine i Drugi nacionalni izvještaj 2015. godine, a trenutno radi na izradi trećeg izvještaja. Izrada i usvajanje Programa adaptacije zdravstvenog sistema na klimatske promjene 2020-2022 je input za izradu ovog izvještaja.
5. Nacionalna strategija održivog razvoja do 2030. U ovom dokumentu se navodi da je s obzirom na uticaj klimatskih promjena, varijabilnost klimatskih promjena, ekstremne događaje i njihove projekcije, prioritetna implementacija mjera za prilagođavanje na klimatske promjene, između ostalih i u sektoru javnog zdravlja.
6. Nacionalna strategija u oblasti klimatskih promjena do 2030. godine je počela da se sprovodi 2015. godine. Ova strategija ima za cilj da procijeni postojeći institucionalni okvir i tehnološke potrebe koje Crna Gora treba da zadovolji, kako bi ublažila i adaptirala se na posljedice klimatskih promjena. U ovom dokumentu javno zdravlje se navodi kao podsektor prioritetan za adaptaciju odn. prilagođavanje klimatskim promjenama. *Direktiva EU 1999/31/EC o deponijama otpada* postavlja stroge zahtjeve za deponije radi sprječavanja i smanjenja, u što većoj mjeri, negativnih efekata, između ostalog, i na ljudsko zdravlje.
7. Vlada je 2016. godine počela sa sprovođenjem Nacionalne strategije sa planom za transponovanje, implementaciju i sprovođenje pravnih tekovina EU u oblasti ekoloških i klimatskih promjena za period 2016-2020. godina. Ova strategija usvojena je da bi se postigla postepena i puna transpozicija ukupne pravne tekovine EU za poglavlje 27 - Životna sredina i promjena klime u pravni sistem Crne Gore.
8. Vlada Crne Gore je 2016. godine usvojila Drugu nacionalnu strategiju održivog razvoja do 2030. godine.
9. Vlada Crne Gore je 25. juna 2015. godine zvanično usvojila Strategiju za integralno upravljanje obalnim područjem, koja je bila prvi nacionalni pravni strateški dokument pripremljen u skladu sa Protokolom za integralno upravljanje obalnim područjem Crne Gore. Strategija je pripremljena kao instrument za donošenje odluka koji će voditi proces razvoja obale u pravcu održivosti.
10. Odgovorna institucija i glavno tijelo za koordinaciju i artikulisanje nacionalnih klimatskih djelatnosti je Ministarstvo održivog razvoja i turizma, Direkcija za klimatske promjene. Nacionalni komitet za održivi razvoj i turizam je transformisan u Nacionalni komitet za održivi razvoj i klimatske promjene i ovo tijelo ima savjetodavnu ulogu i mandat da aktivno učestvuje u oblikovanju nacionalne klimatske politike

11. Crna Gora sprovodi nekoliko međunarodnih obaveza kako bi prešla na niskokarbonski model ekonomije.
12. U sektoru javnih zgrada, Vlada je fokusirana na poboljšavanje energetske efikasnosti i uslove boravka u ciljanim zgradama (bolnice, zdravstveni centri, osnovne škole, srednje škole, specijalne škole, obdaništa i đачki i studentski domovi). U sektoru stambenih zgrada, Vlada je usredsređena na implementaciju solarnih sistema za grijanje vode. U sektoru saobraćaja, Vlada je uglavnom usredsređena na poboljšavanje infrastrukture.
13. Kako je navedeno u Inicijalnom nacionalnom izvještaju o klimatskim promjenama koji je izrađen za UNFCCC, nema pouzdanih podataka o uticaju klimatskih promjena na zdravlje ljudi, jer ti podaci nisu uključeni u obaveznu zdravstvenu evidenciju. Drugi nacionalni izvještaj je podržao jačanje ovog kapaciteta i shodno tome dao prijedlog da se uvede biometeorološko prognoziranje, kako bi se kvantitativno procijenio uticaj vremenskih uslova i klime na ljudsko zdravlje u Crnoj Gori.

3. Opcije

- Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (uvijek treba razmatrati "status quo" opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa).
- Obrazložiti preferiranu opciju?

Opcija za rešavanje gore navedenih problema i ispunjavanje ciljeva, jeste puna implementacija aktivnosti koje su predviđene Akcionim planom u rokovima koji su planirani.

Operativni ciljevi planiranih aktivnosti omogućiće unaprijeđenje odgovora zdravstvenog sistema da pripreme i prilagode postepenim promjenama zdravstvenih ishoda koje će prouzrokovati ekstremne vremenske prilike, kao i unapređenje kvalitetnih informacija na kojima se zasniva planiranje u ovoj oblasti kroz informacione sisteme i sprovođenje istraživanja.

4. Analiza uticaja

- Na koga će i kako će najvjerojatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektne.
- Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima)
- Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti,
- Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija;
- Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.

- Rešenja ovog Programa će direktno uticati na zdravstvene institucije, lokalnu samoupravu, državni sektor i građane Crne Gore. Pozitivni uticaji ogledaju se kroz kvalitetnije pružanje usluga građanima, bolje upravljanje javnim resursima, dok negativnih uticaja neće biti.

- Primjena Programa neće izazvati troškove građanima i privredi. Upravo će implementacija mjera, građanima omogućiti jeftinije, brže i efikasnije korišćenje zdravstvenih usluga.

- Implementacijom AP ne stvaraju se dodatna administrativna opterećenja, niti biznis barijere. Naprotiv, realizacijom pojedinih aktivnosti ovog dokumenta ubrzaće se administrativni procesi i pojednostaviti pristup zdravstvenim uslugama za zainteresovane strane.

Odjeljak 5: Procjena fiskalnog uticaja

- Da li je potrebno izdvajanje finansijskih sredstava za implementaciju propisa i u kom iznosu?
- Da li je izdvajanje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda?
- Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze?
- Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijeđena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?
- Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će prosteći finansijske obaveze?
- Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihodi za budžet Crne Gore?
- Obraložiti metodologiju kojom je korišćenja prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda.
- Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Obrazložiti.
- Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na inicijativu za donošenje predloga propisa?
- Da li su dobijene primjedbe implementirane u tekst propisa? Obrazložiti.

- Potrebno je izdvajanje finansijskih sredstava u ukupnom iznosu od 300.000,00€.
- Radi se o redovnom budžetu zdravstvenog sistema Crne Gore, finansijskom učešću SZO i donacijama.
- Izdvajanje sredstava nije jednokratno, već je planirano u toku trajanja Akcionog plana (2020-2021), tako da su za 2020. god. ukupna izdvajanja: 20.100,00€ , dok će za 2021. god. ukupna izdvajanja biti: 168.600,00€.
- Implementacijom ovog propisa ne proizilaze nikakve međunarodne finansijske obaveze, a obzirom da se radi o redovnim budžetskim sredstvima, to se finansijska sredstva redovno, svake godine planiraju u budžetu. To znači da su sredstva za 2020. godinu isplanirana , dok će sredstva za 2021. godinu biti blagovremeno isplanirana.
- Metodologija koja je korišćena prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda je metoda procjene, kao i iskustva zemalja regiona koji imaju ovakav Akcioni plan.
- Nijesu postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda.
- Nijesu postojale sugestije Ministarstva finansija na inicijativu za donošenje predloga propisa.
- Kako nijesu postojale sugestije Ministarstva finansija na inicijativu za donošenje predloga propisa, tako nije ni bilo primjedbi koje bi bile implementirane u tekst.

6. Konsultacije zainteresovanih strana

- Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertiza i ako da, kako;
- Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije);
- Naznačiti glavne rezultate konsultacija, i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni, Obrazložiti

Stručnu podršku u izradi Programa i Akcionog plana pružili su predstavnici Ministarstva prosvjete, Ministarstva rada i socijalnog staranja, Instituta za javno zdravlje Crne Gore, Zavoda za hitnu medicinsku pomoć, Zavoda za hidrometeorologiju i seizmologiju, kao i Crvenog krsta Crne Gore.

-Održan je konsultativni sastanak na kojem su pored članova Radne grupe učestvovali i predstavnici institucija koje su prepoznate kao nosioci obaveza u okviru plana, kao i ostale zainteresovane strane.

- Dokument pripremila Radna grupa formirana od strane Ministarstva zdravlja, sastavljena od članova iz relevantnih institucija koje su u planu prepoznate kao nosioci aktivnosti, odnosno neposredni izvršioci.

7: Monitoring i evaluacija

- Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?
- Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?
- Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?
- Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?

- U ovom trenutku se ne prepoznaju prepreke za implementaciju ovog dokumenta.
- Implementacija ovog strateškog dokumenta i postignuti odgovor zdravstvenog sistema na postepene promjene zdravstvenih ishoda koje će prouzrokovati ekstremne vremenske prilike biće efikasniji ukoliko se uspostave i sprovedu adekvatni mehanizmi monitoringa i evaluacije. Stoga će monitoring i evaluaciju realizacije aktivnosti predmetnog Programa i Akcionih planova za njegovu realizaciju, vršiti Interprogramski komitet za nadgledanje ovog Programa, koji će formirati Ministarstvo zdravlja Crne Gore.
- Mjerenje ispunjavanja postavljenih ciljeva biće sprovedeno na osnovu indikatora koji su prepoznati u planu za svaku pojedinačnu aktivnost.
- Za sprovođenje monitoringa je zaduženo Ministarstvo zdravlja, Ministarstvo prosvjete, Ministarstvo unutrašnjih poslova – Direktorat za vanredne situacije, Ministarstvo rada i socijalnog staranja, Institut za javno zdravlje, Domovi zdravlja, Fond za zdravstveno osiguranje, Zavod za hitnu medicinsku pomoć, Zavod za hidrometeorologiju i seizmologiju, Agencija za zaštitu prirode i životne sredine i Crveni krst Crne Gore.

Podgorica

30.04.2020.godine

